

Inkluderende læringsmiljø

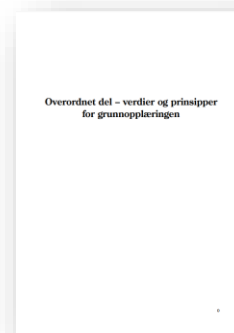
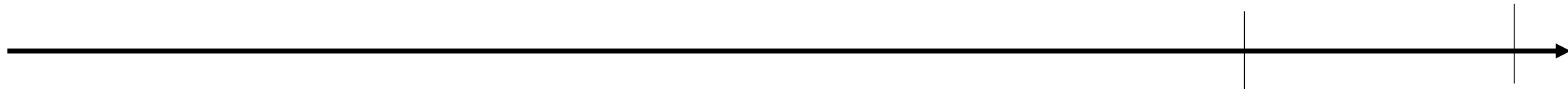

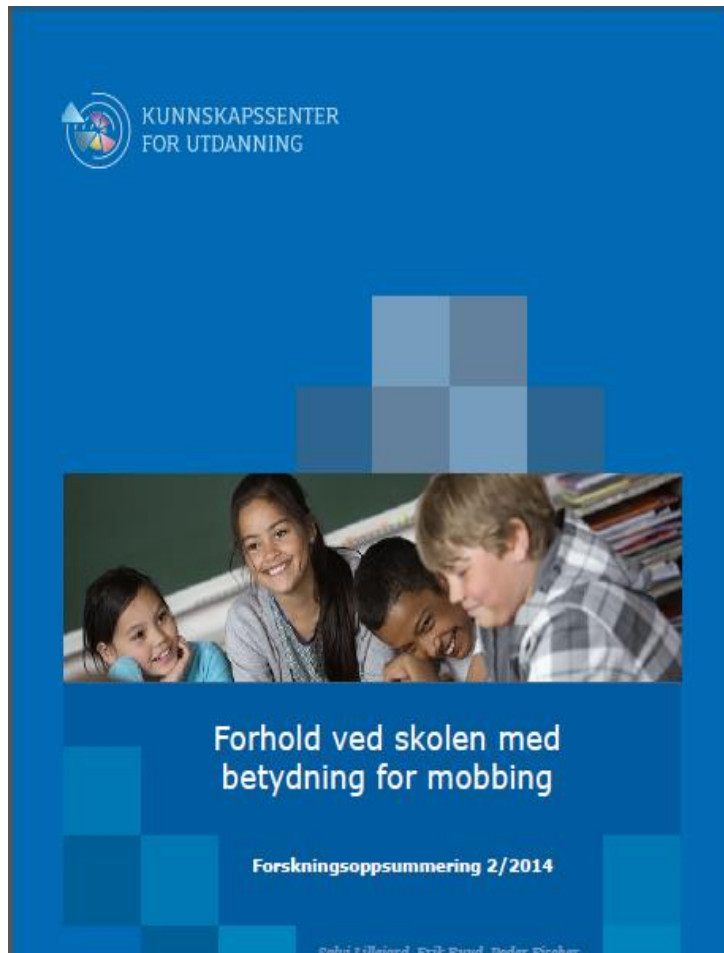
Lytte etter.....

- **Hva** hører jeg som jeg synes er særlig viktig (3-4 ting) ?
- **Hvorfor** tenker jeg at akkurat dette er viktig?

- Inkludering i styringsdokumentene, en felles retning for tilhørighet og innenforskap.

”Skolene må arbeide målrettet med strukturer og mekanismer som kan fungere inkluderende.”

All atferd og alle læring skjer i en kontekst

For å hjelpe den enkelte må vi også jobbe med helheten han/hun er en del av....

....gjøre noe med den konteksten som skaper, utløser og vedlikeholder eventuelle utfordringer

fra

«Hva gjør vi med...»

til

«Hvordan kan vi forstå dette»

«Hva kan dette henge sammen med»

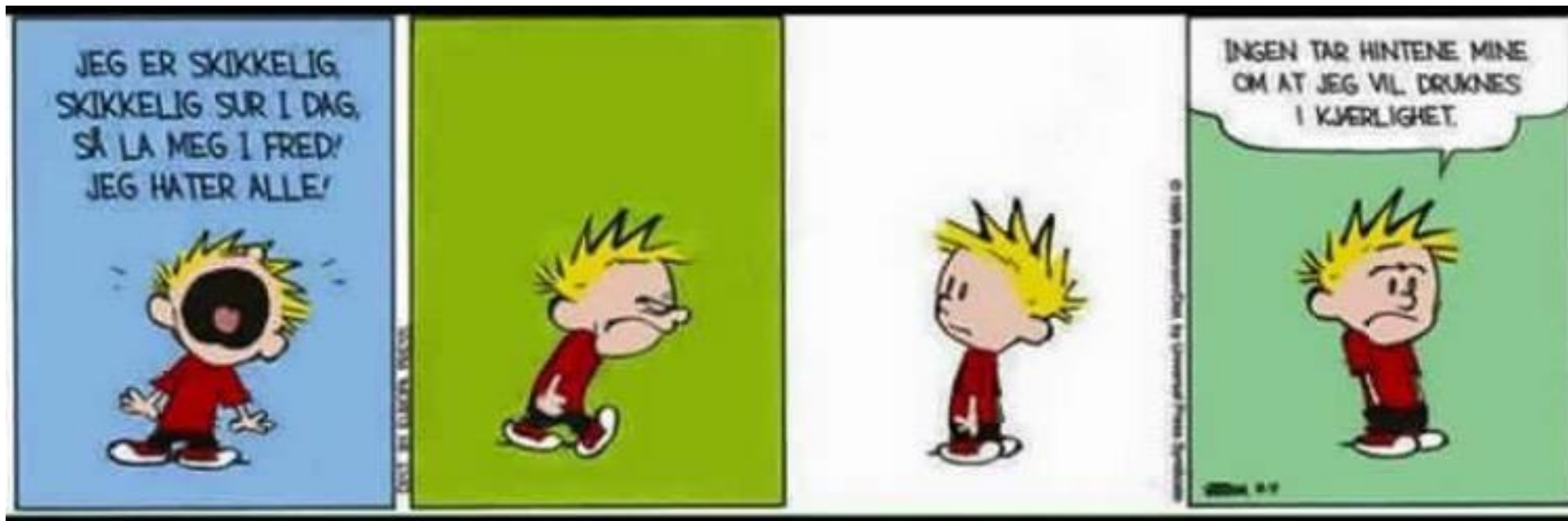

IDAG:

- Hvordan lede gruppa og den enkelte elev i et trygt og godt skolemiljø for alle?
- Hvordan samarbeide godt med de foresatte?
- Hvordan kan elevens stemme sette retning for arbeidet?

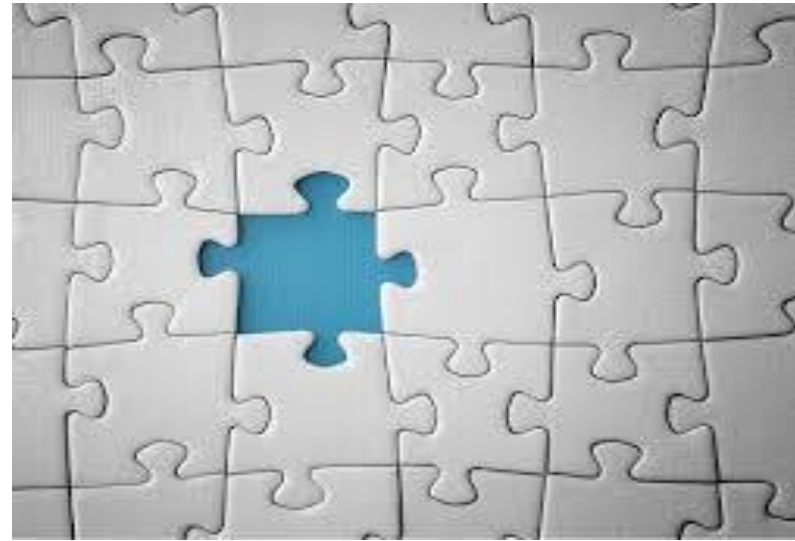

Øke motivasjon for samarbeid med oss

(Skaalvik s 20)

- Tidligere erfaringer med tilsvarende oppgaver (mestringstro)
- Observere at andre greier
- Oppmuntring fra signifikante voksne (tillit)
- Fysiologiske reaksjoner

..mange brikker er med.....

Bergkastet, Grenlandskonferansen 2023

Generelt om verktøy

“A tool is only as good as the mindset using it”

-- M. Fullan (2013)

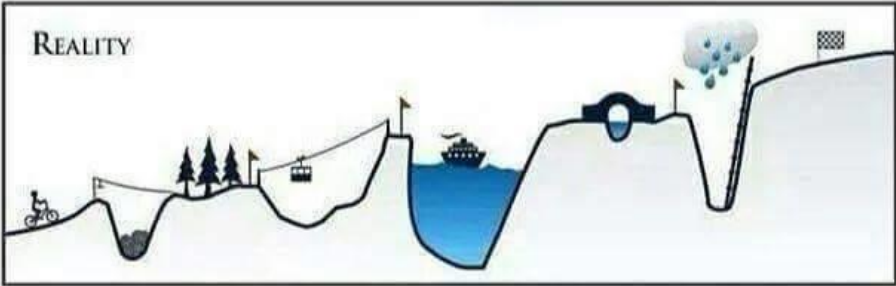

Hva er kompetanse?

- Kompetanse handler om "å være i stand til".
-
- Kompetanse er ikke en egenskap, men må sees i forhold til situasjoner, mål og krav.
- Kompetanse egner seg ikke så godt for lagring, men får verdi gjennom å bli brukt.
- Byggsteinene i kompetanse er kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger.
- Kunnskaper er ofte overfokuset i kompetansearbeid, mens holdninger er underfokuset.
- Den mest verdifulle kompetansen er "taus", dvs. vanskelig å måle og sette ord på.
-

- Kompliserte pedagogiske spørsmål har sjelden sikre svar. De ansatte i skolen må derfor ha aksept og rom for å bruke sin vurderingsevne i yrkesutøvelsen
- Alle elever er ulike, og hva som er elevens beste, er et kjernespørsmål i all opplæring. Dette spørsmålet må besvares på nytt hver dag av alle som jobber i skolen.

Historikk

Aktiviteter
Undervisning

Læringsmiljø

- Verdier
- Prinsipper
- *Kollektiv mestringsstro*
- *Barometerrelevene (K.Owren)*

Et skifte i tenkning

- ...ikke jobbet tilstrekkelig **systematisk** og **målrettet** i arbeidet...
- Utvalget mente at **inkludering må forstås bredere** og mer allment enn det som virker å være tilfellet.

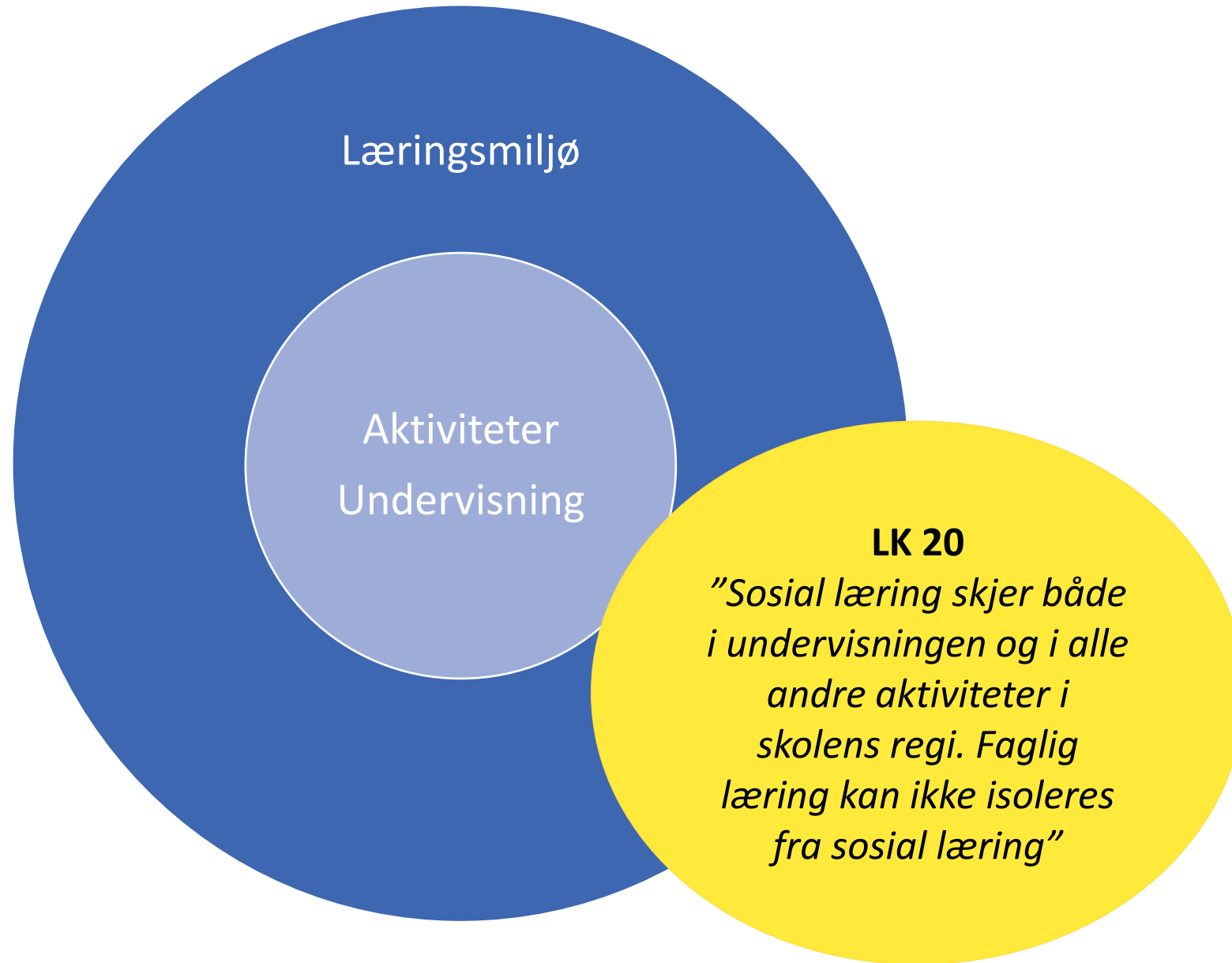
Historikk

Aktiviteter
Undervisning

Læringsmiljø

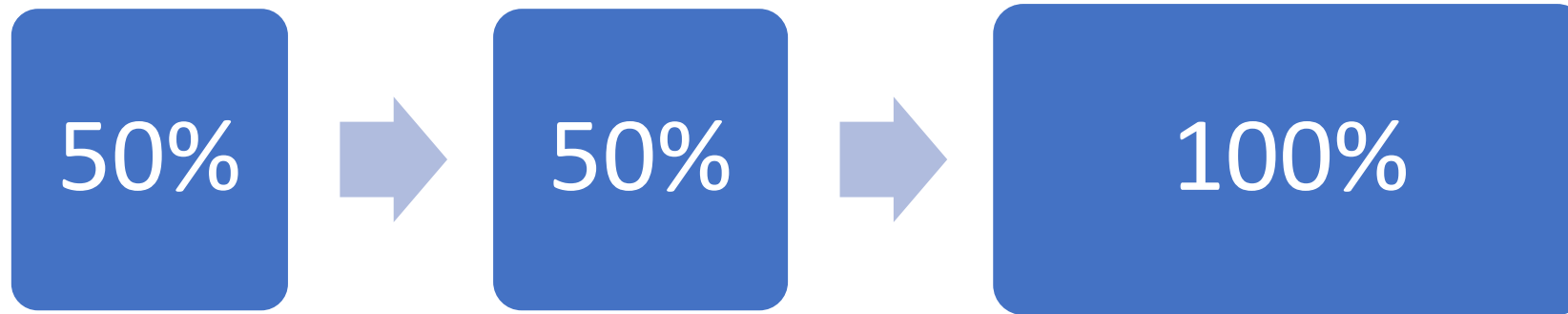
Læringsmiljø

Aktiviteter
Undervisning

LK 20

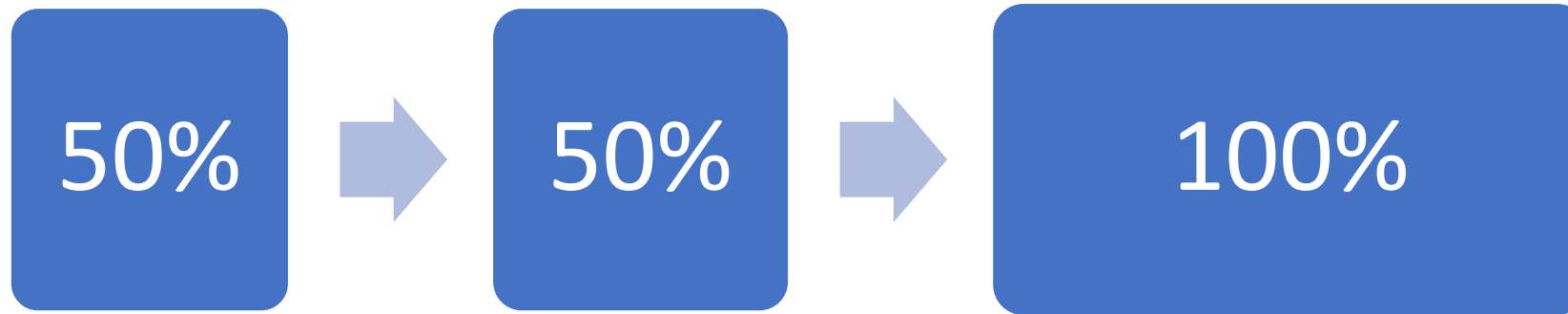
”Sosial læring skjer både i undervisningen og i alle andre aktiviteter i skolens regi. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring”

Risikovurdere og planlegge for aktivitet

Faglig, kognitiv, sosial og emosjonell læring kan ikke isoleres fra hverandre

Læring og medlæring

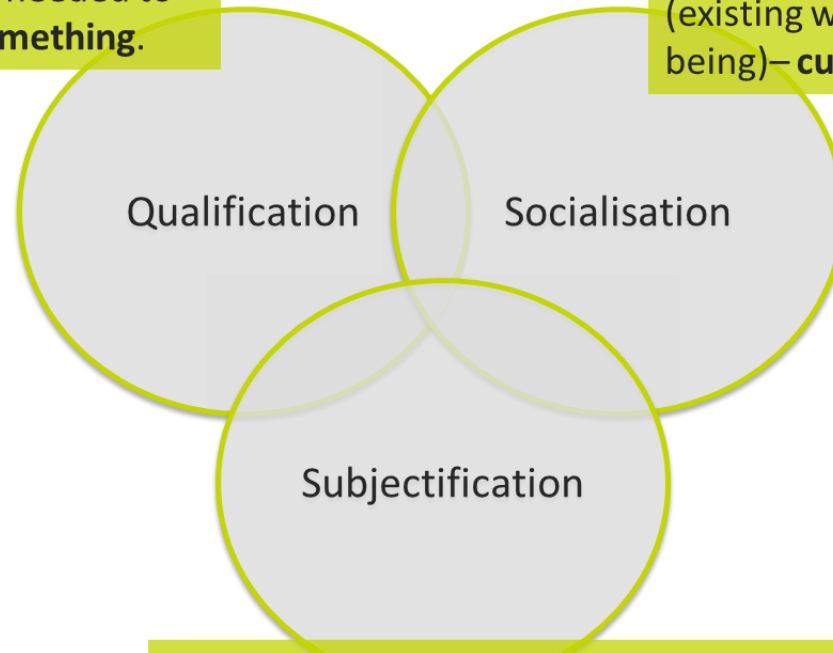

Faglig, kognitiv, sosial og emosjonell læring kan ikke isoleres fra hverandre

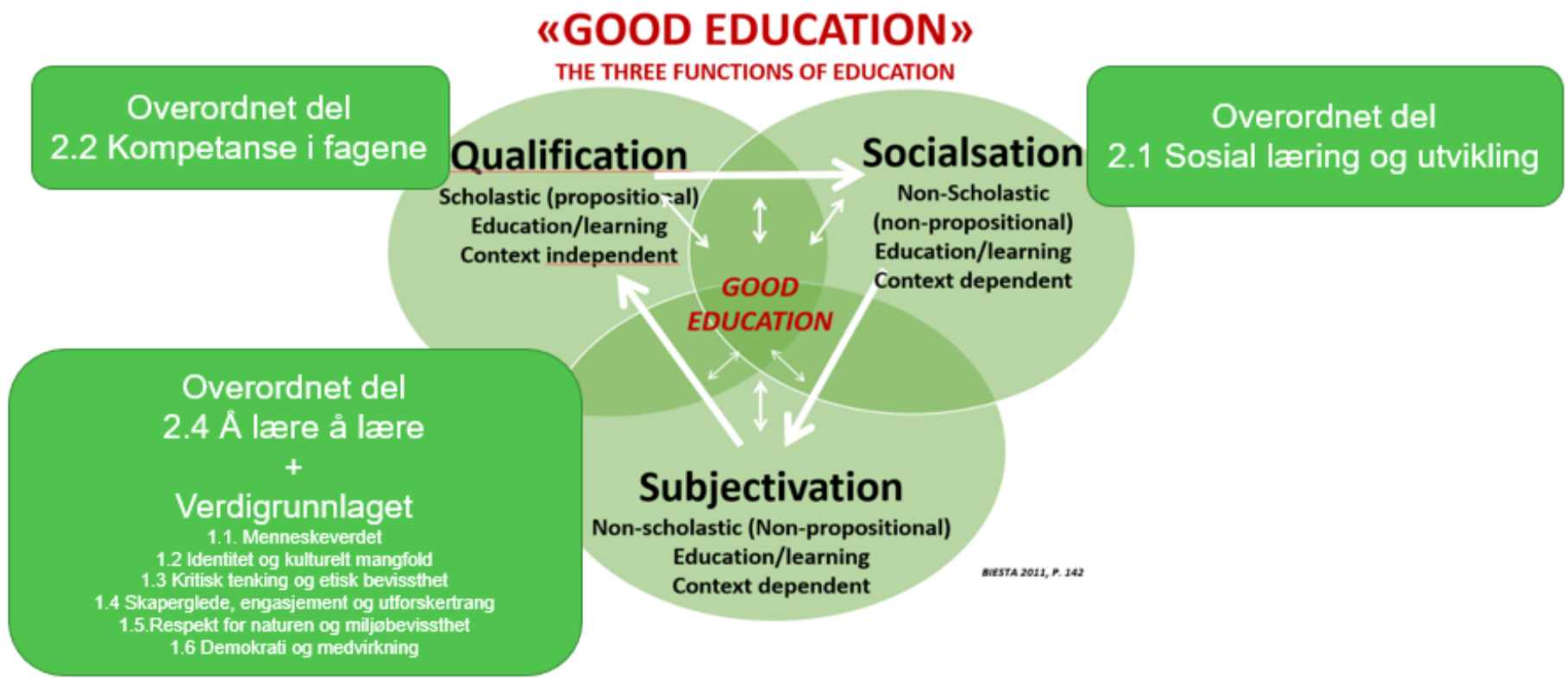
Hva trenger elevene i fremtiden? (G.Biesta)

Gaining knowledge, skills, dispositions etc. needed to **go on and do something.**

Becoming part of **society** (existing ways of doing and being)– **culture** and **tradition.**

Becoming more **autonomous** and **independent** in thinking and acting... the **opposite** of socialisation?

Frafall i videregående opplæring

- I utdanningssektoren er det mange voksne med ansvar for eleven, og deres arbeidsoppgaver er ikke alltid like godt koordinert.
- Derfor er det viktig at tiltak som settes i gang på skolen gir et konsistent budskap til elevene om at **hele skolen står samlet bak ønsket om at eleven skal lykkes**, det vil si fullføre og bestå.
- **Aller viktigst er det kanskje å forstå tiltak mot frafall som omsorgstiltak.**

Kunnskapssenteret for utdanning 2015

*«Jeg skal rydde opp,
men jeg glemmer det da»*

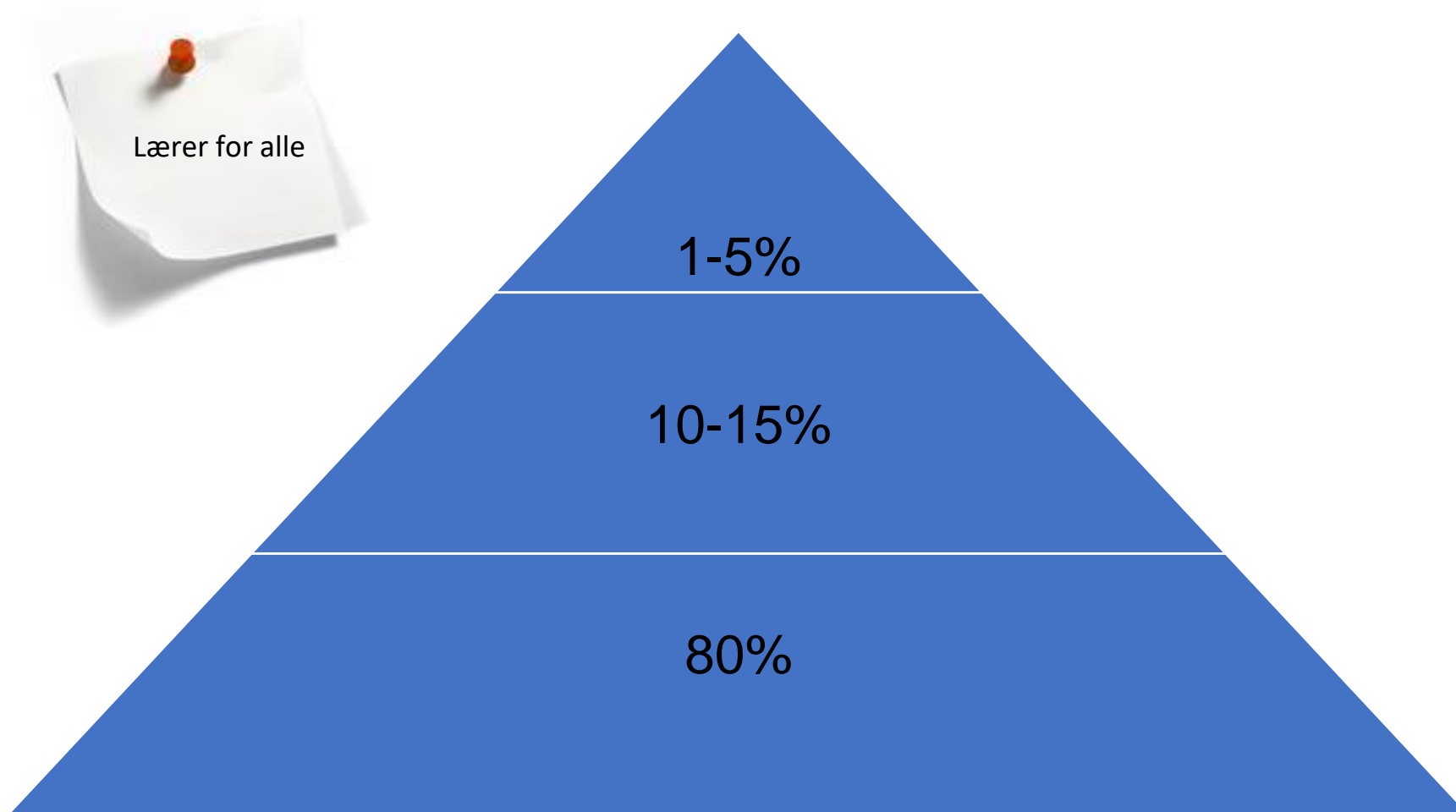

«De sa: Hvor vanskelig kan det være å hente en bok i et skap?»

Gutt 17

En «vanlig» gruppe

Hvilke elever er det vanskeligst å etablere en god relasjon til?

(Drugli) Lærere svarer i intervju:

Elever med samspillsvansker:

- ...utagerende, provoserer, hører ikke etter, ikke respekt for skolen/lærer...

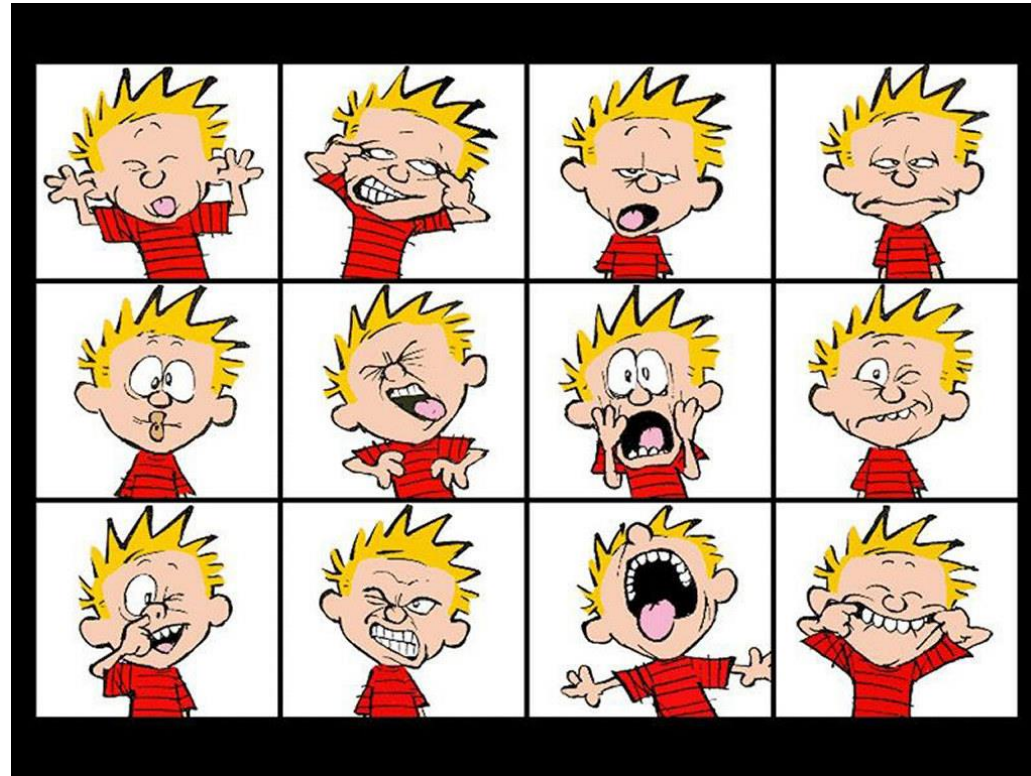
Elever med internaliserte vansker:

- ...trekker seg unna kontakt, som ikke byr på seg selv, som er vanskelige å nå inn til

Stemmer med funn fra internasjonale og nasjonale studier

RELEVANS

- Lærere stiller ofte faktaspørsmål og velger spørsmål elever kan svare riktig eller galt på innen akseptert tid
- 70% av svarene er kortere enn 5 sekunder og inneholder færre enn 3 ord
- Mange elever lar være å tenke fordi de vet svaret kommer fra andre elever innen kort tid

Black og William

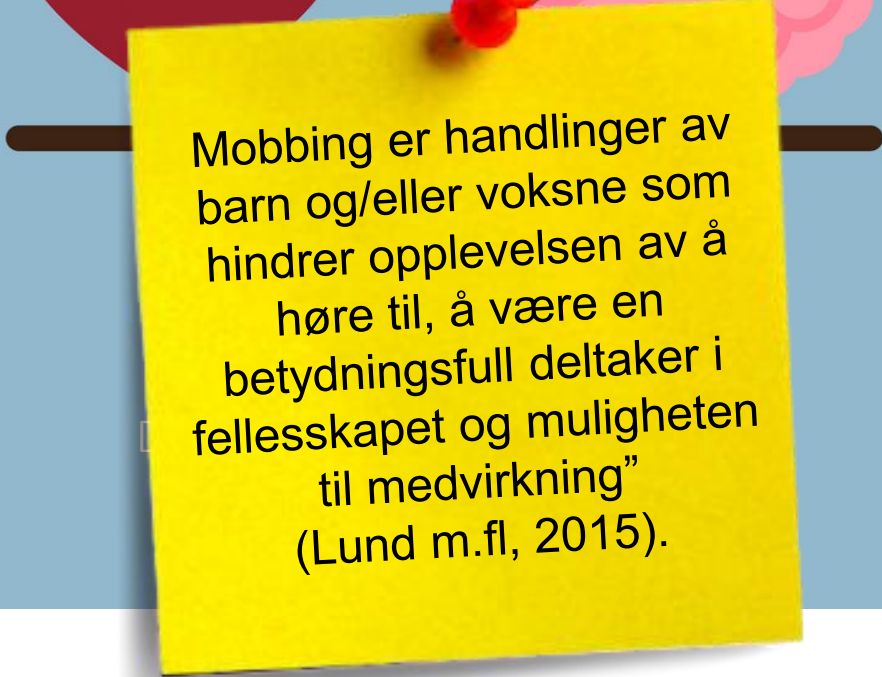
UTLØSENDE OG OPPRETTTHOLDENDE FAKTORER: SKJØRE RELASJONER + MANGEL PÅ MENING(Owren)

Behov for å
høre til

Frykt for å
stå utenfor

Mobbing er handlinger av barn og/eller voksne som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning” (Lund m.fl, 2015).

Rike spørsmål og inkluderende undervisning

Hva ser du...?

Hva tror du...?

Hva mener vi med...?

Kan du forklare det på en annen måte...?

Kan du komme på andre eksempler...?

Hva må vi ha med her?

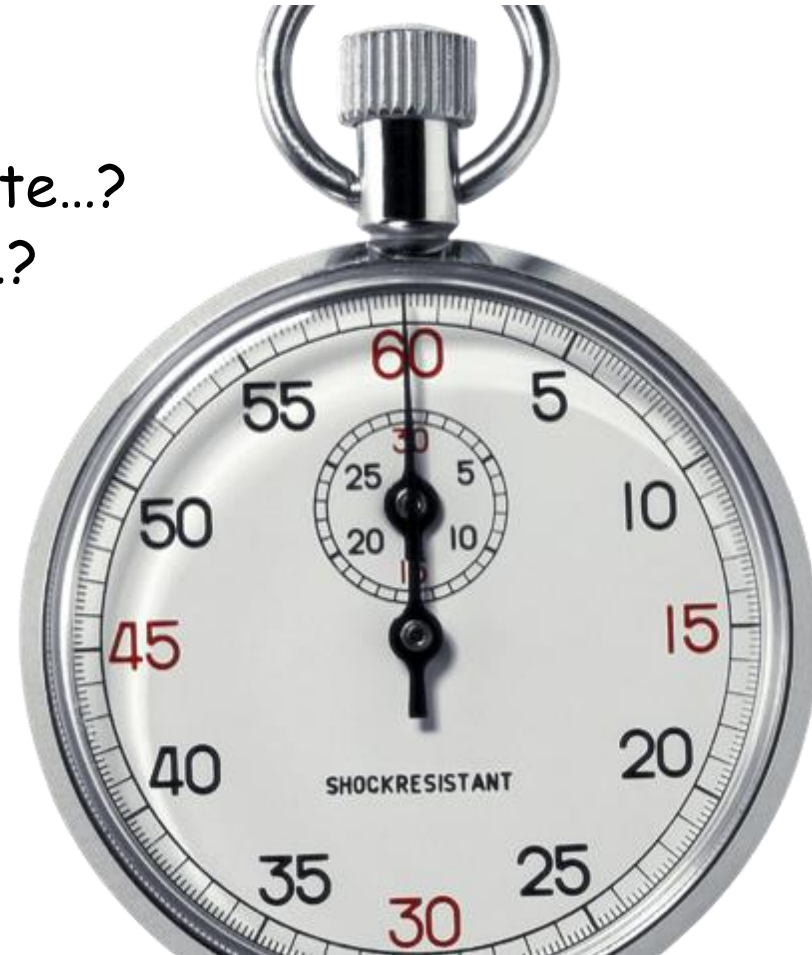
Hvorfor er den god?

Hvorfor er det viktig?

Hva er forskjell på...?

Når får vi bruk for det?

Har du hørt om andre...?

HVILKET BILDE SKAL UT?
HVORFOR?

LK 20

- Reflektere
- Argumentere
- Diskutere
- Begrunne valg muntlig

Støttende stillas og «billige inngangsbilletter»

Spørsmål

Dersom du kunne velge, ville du vært like liten som en mariehøne eller like stor som en løve?
Hvorfor?

Tablå – hva har skjedd?

Pålogging

- "Ingen hender", korsvar
- Læringspartner
- "Jeg venter (tre) ti sek"
- White-board
- Totrinnsraketten
- Øve på spørsmål som er åpne og krever refleksjon
-

Førforståelse og relevans

- Hva kan vi om verdensrommet?
- Hva har vi lyst å lære om verdensrommet?
- Hvorfor er det lurt å kunne noe om verdensrommet?

Hvilke verdier?

- Hvordan ønsker vi at elevene skal ha det med hverandre og med ansatte?
- Hvilke lærer/ansatthandlinger kan bringe oss i riktig retning.

Dialog om verdier og forventninger

- Hva er viktig for at du skal oppleve det trygt i gruppa?
- Hva skal til for at du skal lære mest mulig?

Gruppeoppgave

- Hvordan kan skolen bli trygg for dere i **timen**?
- Hvordan kan skolen bli trygg for dere i **friminuttene**?
- Hvordan kan skolen bli trygg for dere på **skoleveien**?
- Hvordan kan skolen bli trygg for dere i **korridorene**?
- Hvordan kan skolen bli trygg for dere i **storefri**?

- Elevinnspill synliggjøres
- 3-6 klasseregler/**verdier** knyttet opp mot;

- **sosialt samvær,**
- **orden**

1. **Vi sier hyggelige ting til hverandre**
2. **Vi samarbeider om å lære**
3. Vi kommer tidsnok
4. **Vi samarbeider om å holde orden.**

Våre verdier

Vi holder det
ryddig og pent i
klasserommet

TIPS!

- Renske søppel.
- Rydde etter deg.
- Take opp belys du berer.
- Legge bokene i hylla eller brukt.
- Sette opp stoler når skoledagen er ferdig.
- Ikke skrite på pusler.
- I gym og hånd er det lurt å være i fjernt og rydde GBT skiltra.

Vi respekterer
hverandres
kropper og ting

TIPS!

- Ha med deg du bringer selv, så du ikke bringer å låne av andre.
- Spjette ut andre samtykker for du gjør noe med dem.
- Ha med navn, når man eller utstopp.
- Se på kroppsspråk til andre.
- Spørre for du låner ting av andre.
- Hvis du låner andres ting på fullt sted, så gi det til dem.
- Være forsiktig med ting du låner av andre.

Vi tar vare på
og støtter
hverandre

TIPS!

- Spørre jfth hvordan du har det.
- Være stille når andre har fullt ordet.
- Smikke fullt når du samarbeider med noen.
- Se indrevert ut når andre snakker.
- Hjelp til når noen har på noe.
- Inkludere andre i samarbeidsoppgaver.
- Ha på andres forslag.
- Gi skiltra til en som har hatt prøving.

Vi er engasjerte
og aktive i
timene

TIPS!

- Spør om ting du lurer på.
- Del erfaringer dine.
- Husk at det det alltid er positivt å delta i timene.
- Hvis du ser noe i klassen, hjelper du andre til å lære og gjøre det samme.
- Ha funnen at du følger med ved å nikke eller smilte.

Behov for påminnelser.....

- Vis hva forventningen består i..
- Elevene bør være med på å gi gode råd;

TIPS FOR Å LYKKES

Hva skal vi minne
hverandre på i forhold til
verdiene vi har laget?

Vi er engasjerte
og aktive i
timene

TIPS!

- Spør om ting du lurer på.
- Del meningene dine.
- Husk at det alltid er positivt å delta i timene.
- Hvis du sier noe i klassen, hjelper du andre til å tørre og gjøre det samme.
- Vis læreren at du følger med ved å nikke eller smile.

Vi respekterer
hverandres
kropper og ting

TIPS!

- Ha med det du trenger selv, så du ikke trenger å låne av andre.
- Sjekk at andre samtykker før du gjør noe mot dem.
- Hør når noen sier «nei» eller «stopp».
- Se på kroppsspråket til andre.
- Spørre før du låner ting av andre.
- Hvis du finner andres ting på feil sted, så gi det til dem.
- Være forsiktig med ting du låner av andre.

Vi holder det
ryddig og pent i
klasserommet

TIPS!

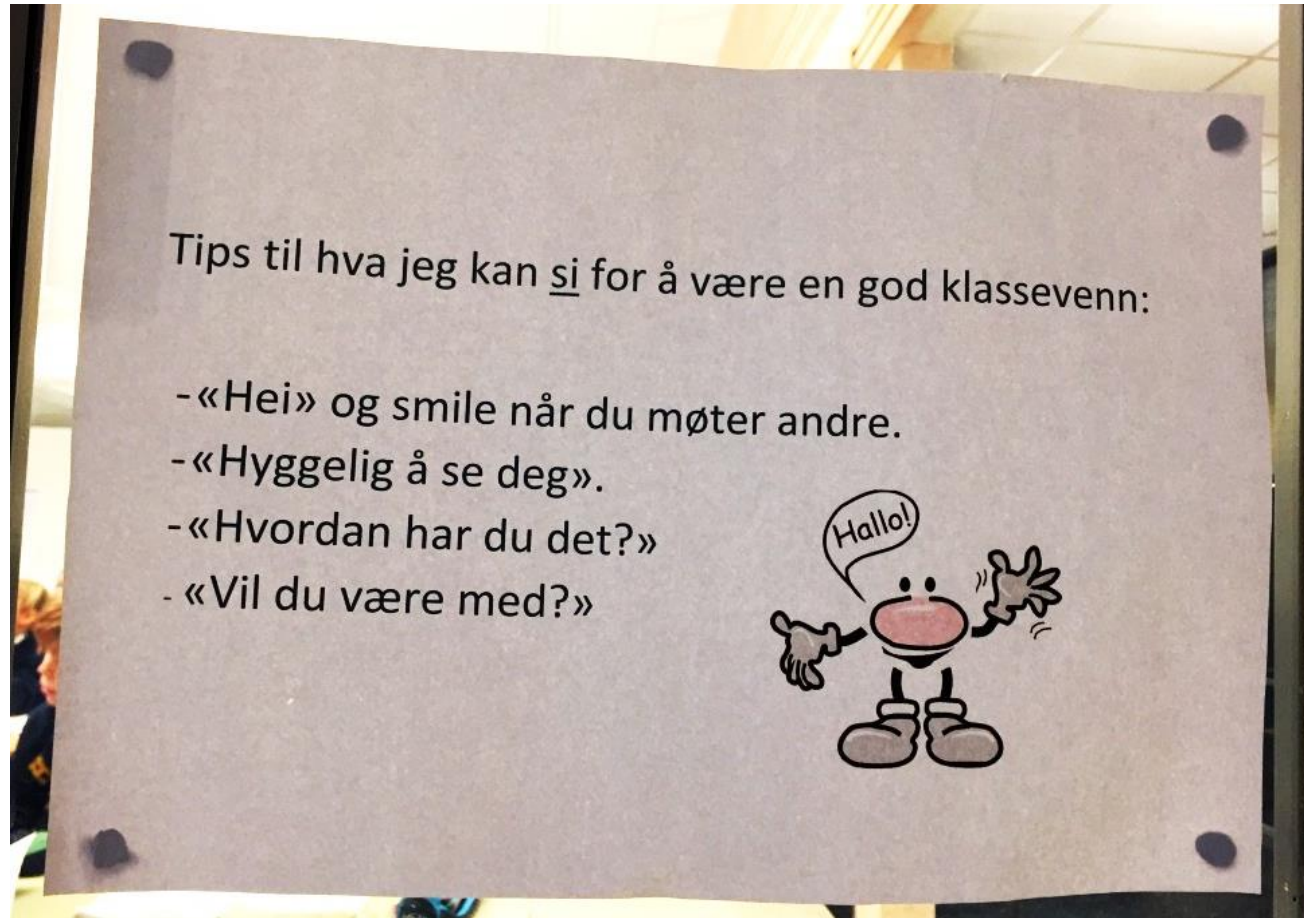
- Kaste søppel.
- Rydde etter deg.
- Tørke opp hvis du søler.
- Legge bøkene i hylla etter bruk.
- Sette opp stolen når skoledagen er ferdig.
- Ikke skriv på pulten.
- I gym og k&h er det lurt å være igjen og rydde litt ekstra.

Vi tar vare på
og støtter
hverandre

TIPS!

- Spørre folk hvordan de har det.
- Være stille når andre har fått ordet.
- Snakke lavt når du samarbeider med noen.
- Se interessert ut når andre snakker.
- Hjelp til hvis noen lurer på noe.
- Inkludere andre i samarbeidsoppgaver.
- Høre på andres forslag.
- Gi ekstra ros til en som har hatt fremføring.

Lurt å si.....

Verdiplakat for sosiale medier

- *Hvordan kan jeg bidra til at dagen/kvelden til de rundt meg blir hyggelig?*
- - Tenk først, skriv etterpå.
- - Les meldingen før du sender den.
- - Skriv hyggelige ting.
- - Ikke send bilder av noen som ikke ønsker det.
- - Tenker ”hva ville jeg følt om noen skrev dette til meg?” før man skriver til noen.

«Gullparagrafen»

Alle elever har rett til et godt og trygt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og skolene skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Skolene skal arbeide **kontinuerlig** for å sikre gode og trygge skolemiljøer.

(Opplæringslova kapittel 9A)

Skann feller – trenger vi noen nye tiltak?

(ta ansvar for rutiner)

- Hvordan kvalitetssikre forflytninger?
- Er det perioder elevene er uten tilsyn?
- Felles arenaer – hva gjelder?
- Faste plasser – alltid?
- Garderober/ganger
- Matpausen
- I det elevene kommer inn til timen/inn på SFO
- Komme seg ut (til friminutt)
- Vikardager/timer
- Ved hyller/skap
- Lukkede «gjenger»

Støtte
fra
lærer

Har dere noen feller
dere ser det kan være
nyttig å ta tak i nå?

jfr. Plikt til å følge med

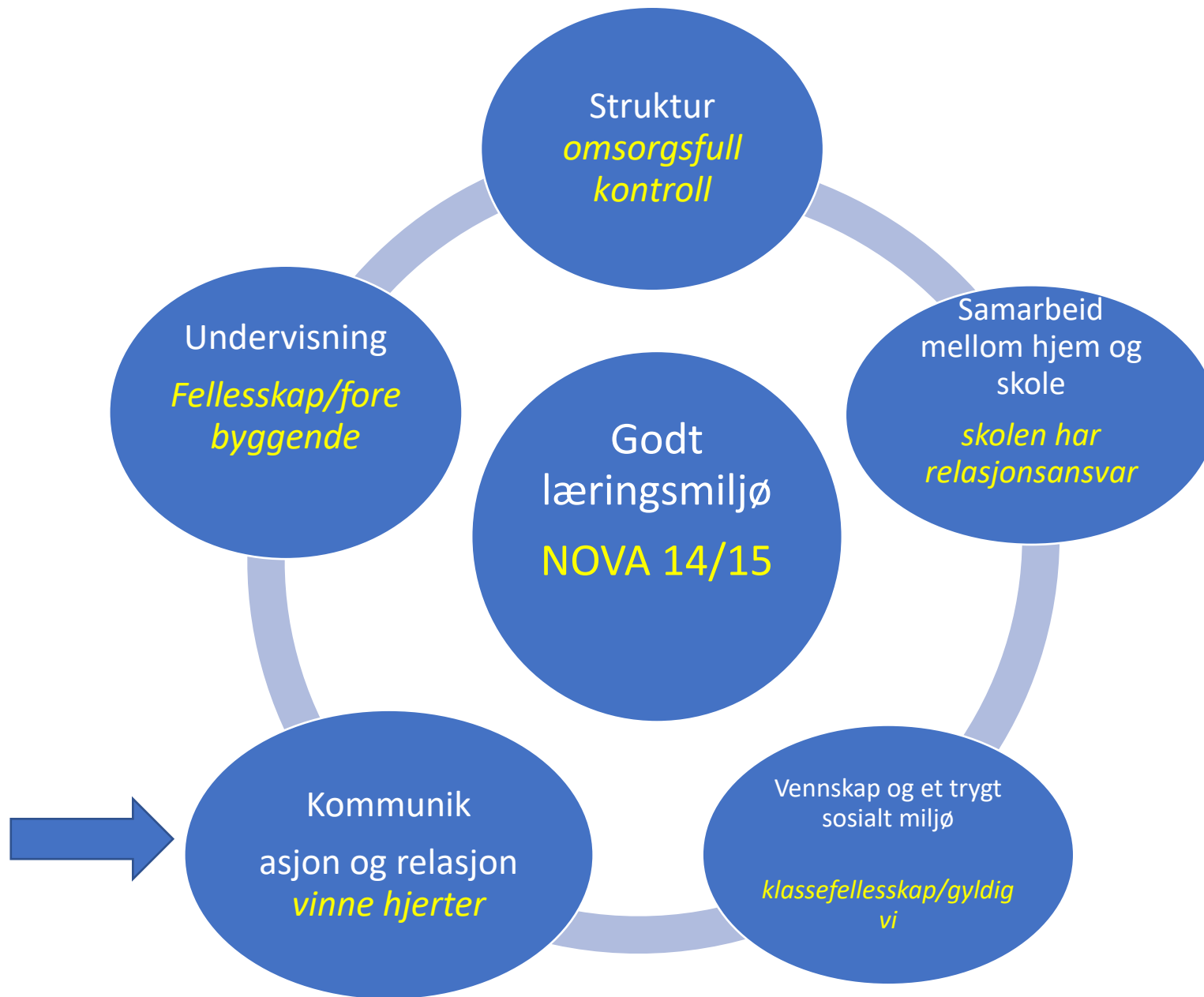
Foreldresamarbeid

- Informasjon til foreldre:
 - info om rettigheter kap 9a
 - 3-1 regelen: for hver utfordring som informeres om til foreldrene bør lærer presentere 2-3 tiltak skolen har valgt for å møte utfordringen
- «Det er viktigere å ha relasjon enn å ha rett»

Kanskje?.....

- **E-post:** bare til enkle beskjeder og hyggelige tilbakemeldinger, ingen personlige kommentarer eller beskrivelser av situasjoner
- **Telefon:** for å sjekke ut om du har oppfattet situasjonene riktig og eventuelt avklare og avtale videre kommunikasjon
- **Møte:** be om dialog eller et samarbeidsmøte en gang for mye enn en gang for lite

“Liker du meg?”

Elevenes **opplevelse** av læreren er avgjørende for lærerens innflytelse på elevens læring og utvikling

Lyttet etter.....

- **Hva** hørte jeg som jeg synes er særlig viktig (3-4 ting) ?
- **Hvorfor** tenker jeg at akkurat dette er viktig?

Lykke til!

Takk for meg!

Trygt og godt skolemiljø

Inkludering faglig og sosialt

Gyldendal 2019

***Mobbeforebygging i et fellesskaps-
perspektiv. Nye stemmer i praksis***

Kommuneforlaget 2021

i.bergkastet@gmail.com

